

esse. Digressus deinde ipse ad locum visendum. Haud dubia res visa quin per invia circa nec trita antea, quamvis longo ambitu, circumduceret agmen. Ea vero via insuperabilis fuit, nam cum super veterem nivem intactam nova modicae altitudinis esset, molli nec praealtae facile pedes ingredientium insistebant; ut vero tot hominum iumentorumque incensu dilapsa est, per nudam infra glaciem fluentemque tabem liquescentis nivis ingrediebantur. Taetra ibi luctatio erat, [ut a lubrica] glacie non recipiente vestigium et in prono citius pedes fallente, ut, seu manibus in adsurgendo seu genu se adiuvisissent, ipsis adminiculis prolapsis iterum corruerent; nec stirpes circa radicesve ad quas pede aut manu quisquam eniti posset erant; ita in levi tantum glacie tabidaque nive volutabantur. Iumenta secabant interdum etiam infimam ingredientia nivem et prolapsa iactandis gravius in conitendo unguis penitus perfringebant, ut pleraque velut pedica capta haererent in dura et alta concreta glacie.

¶

³ rectus 3 hier: aufrecht, steil
 expeditus miles ein Soldat ohne Gepäck, unbewaffneter Soldat
 temptabundus 3 umhertastend
 virgultum, i Buschwerk, Gestrüpp
 stirps, -rpis f. Stamm
 lapsus terrae Erdrutsch

[37] Tandem nequiquam iumentis atque hominibus fatigatis castra in iugo posita, aegerime ad id ipsum loco purgato; tantum nivis fodiendum atque egerendum fuit. Inde ad rupem muniendam per quam unam via esse poterat milites ducti, cum caedendum esset saxum, arboribus circa immanibus detectis detrunctisque struem ingentem lignorum faciunt eamque, cum et vis venti apta faciendo igni coorta esset, succendunt ardentiaque saxa infuso aceto putrefaciunt. Ita torridam incendio rupem ferro pandunt molliuntque anfractibus modicis clivos ut non iumenta solum sed elephanti etiam deduci possent. Quadriduum circa rupem consumptum, iumentis prope fame assumptis; nuda enim fere cacumina sunt et, si quid est pabuli, obruunt nives. Inferiora vallis apricos quosdam colles habent rivosque prope silvas et iam humano cultu digniora loca. Ibi iumenta in pabulum missa et quies muniendo fessis hominibus data. Triduo inde ad planum descensum et iam locis mollioribus et accolarum ingenis. ¶

[38] Hoc maxime modo in Italiam perventum est quinto mense a Carthagine Nova, ut quidam auctores sunt, quinto decimo die Alpibus superatis. Quantae

nec trita antea noch nie zuvor betreten

tabes, -is f. Schlamm

in prono citius pedes fallere die Beine rascher nach vorne gleiten lassen

adminiculum Stütze

tabidus schmelzend

ungula, ae Huf

pedica, ae Fußschlinge

⁴ detrunco (einen Baum) stutzen, die Zweige abschlagen

strues, is f. Stoß, Berg

infuso aceto durch Übergießen mit Weinessig

putrefacio brüchig machen

torridus 3 spröd

mollire clivos die Steilheit mindern

anfractus modicis mit sanften Kehren (Serpentinen)

anfractus, us Biegung, Krümmung

quadriduum vier Tage

nudus 3 hier: unbewachsen, kahl

planus 3 flach, eben

copiae transgresso in Italiam Hannibali fuerint nequaquam inter auctores constat. Qui plurimum, centum milia peditum, viginti equitum fuisse scribunt; qui minimum, viginti milia peditum, sex equitum. L. Cincius Alimentus, qui captum se ab Hannibale scribit, maxime auctor moveret, nisi confunderet numerum Gallis Liguribusque additis; cum his octoginta milia peditum, decem equitum adducta—in Italia magis adfluxisse veri simile est et ita quidam auctores sunt;—ex ipso autem audisse Hannibale, postquam Rhodanum transierit triginta sex milia hominum ingentemque numerum equorum et aliorum iumentorum amisisse. Taurini Semigalli proxima gens erat in Italiam degresso. Id cum inter omnes constet, eo magis miror ambigi quanam Alpes tranterit et volgo credere Poenino—atque inde nomen ei iugo Alpium inditum—transgressum, Coelium per Cremonis iugum dicere transisse; qui ambo saltus eum non in Taurinos sed per Salassos montanos ad Libuos Gallos deduxerint. Nec veri simile est ea tum ad Galliam patuisse itinera; utique quae ad Poeninum ferunt obsaepta gentibus semigermanis fuissent. Neque hercule [nomen] montibus his, si quem forte id movet, ab transitu Poenorum ullo Sedunoveragri, incolae iugi eius, norint inditum sed ab eo quem in summo sacratum uertice Poeninum montani appellant.

¶

⁵ Carthago Nova: Neu Karthago, j.: Cartagena

L. Cincius Alimentus, lebte zur Zeit des 2. Pun. Krieges und

verfasste ein Geschichtswerk in griechischer Sprache

moveo hier: zur Sprache bringen, angeben

Ligures, -um die Liguurer (Gegend des heutigen Genua)

Rhodanus: Rhône

Taurini die Tauriner (vgl. colonia Taurina, j. Torino)

ambigi (pass. inf.) zweifelhaft sein

quanam wo denn

Poeninus mons großer Bernhard

Coelius: Coelius Antipater lebte in der 2. Hälfte des

vorchristlichen Jahrhunderts, Verfasser einer histor. Monographie

über den 2. Pun. Krieg

Cremonis iugum: Übergang in den Penninischen (= Walliser)

Alpen, j.: Mont Cremon

Salys montani: die Salyer